

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Dunajski kabinet in Srbija.

Najboljši prijatelj Srbije, ako hoče le odkrito-srčen biti, mora reči, da srbska vlada ni imela nobenega pravega vzroka, pričeti vojno proti Bolgarom. Mari je bil pravi vzrok to, ker je mirni Plovdivski preobrat ranil Berolinski dogovor? Kdo pa je kralju Milanu dal pravico, potezati se za tujo stvar? Ako je bil Berolinski dogovor prelomljen, bil je to na kvaru turške oblasti, bil je to protest proti nestvoru, ki so ga evropske velemoči bile pred par leti spleteničile v Berolinu. Turška vlada se ni spustila proti bolgarskim preobratnikom, ali pa so evropske velemoči dale Srbom nalog, naj mej bolgarsko kneževino in Vztočno Rumelijo napravijo „status quo“? Morebiti pa bi faktično zedinjeni bolgarski narod bil premogočen sosed srbski kraljevini in to nevarnost je bilo treba odkloniti. Tudi to bi bil jalov razlog, akoravno se je „urbi et orbi“ razglasal kot tisti, ki srbstvu krati vsako uro spanja. Izdala se je parola, da je treba na Balkanu skrbeti za „ravnotežje“. Ali ni se pomislilo, da „ravnotežje“, ako je bilo po Berolinskem dogovoru, bilo je tudi istotako po Plovdivskem preobratu, ker zedinjenje bolgarskega naroda je stvar „Evrope“, a „Evropa“ niti sedaj, ko so razmere bistveno predrugačene, ni še potrdila, kar se je faktično zgodilo. Za Srbijo tedaj iz kraja ni bilo nobene nevarnosti, in če bi se hotelo skrbeti za bodočnost, storilo bi se to lahko brez krvoprolitja. Nikakor pa ni bilo opravičeno, da je kralj Milan ulomil v bolgarsko zemljo in to v kraje, kjer Srbov ni, kjer ni bilo osvoboditi svojega naroda.

Že potem je bilo jasno, da Srbi neso mogli svojega napada obrazložiti z državno potrebo, s politično nujnostjo. Oni so napovedali vojno vsled nizkih, neblagih nagibov. Prav čudno je pa bilo, da jih je pri tem podpirala velemoč, da je to storila Avstrija po večjem delu svojega prebivalstva slovanska Avstrija. Čudno je bilo, da srbskih zahtev, srbskih priprav neso že iz prvega začetka pobijali in odvrčali Dunajski in Peštanski listi, ki imajo, ali se vsaj zmirom delajo, da imajo zveze z vnanjim uradom na Dunaji. Avstrija tiči v trocarski

mirovni zvezi: zakaj ni delala za mir v Belem gradu, za prijateljstvo mej balkanskimi državami, zakaj ni usodepolnega, bojevitiga koraka zabranila Srbiji, v kateri ima s pomočjo deželske banke (Länderbank) tako merodajno veljavo? Nerazumljivo je to, da je Dunajski kabinet priprave šovinistične srbske vlade celo povzdignil in pospešil, ker se je deželski banki dovolilo, da je Srbiji predplačala 12 1/2 milijona frankov, potem pa še posodila 25 milijonov frankov, če prav se je vedeti moralo, da bode srbskemu kralju le tako mogoče izvršiti svoje namere, to je mir prelomiti, vojno napovedati. Tisti čas, ko je kralj ukazal, da se vojska mobilizuje, ni bilo v državni blagajnici ni vinarja, in kolikor je prikapalo davkov, je bilo komaj, da so se pokrile vsakdanje potrebe. V takih stiskah obrnil se je srbski finančni minister, kakor je bil navajen, do „deželske banke“ in v dveh dneh se je dognalo 25 milijonov posojila, za katero se je v zastavo vzelo, kar koli je bilo. Ker pa to še ni bilo zadosta, ukazala je banka postaviti srbski tabačni monopol, ki se je takoj paragrafoval in skupščini predložil, katera ga je tudi potrdila. Da se bo iz monopola vse izbilo, kar se koli da, ustanovila bode banka posebno društvo in tako dobivala 2-6 milijona za obresti in odplačilo posojila. Državna blagajnica se je tedaj za leta in leta obremenila, ob enem pa se je znebila zadnjih pripomočkov, ki so jej bili na izvoljo iz carin ali iz monopolne politike; prišla je srbska kraljevina pod neomejeno finančno gospodstvo naše „deželske banke“.

Čakajmo časa in kmalu bomo videli, da bo Srbija v svojem srcu začutila kamen tacega sosednega prijateljstva. Koliko je Srbom koristila vojna, ki so jo proti svojim bratom bili pričeli, to je že sedaj jasno. Koliko pa jim je kvare donesla, to bode srbski narod skoro uvidel, in ne verjamemo, da bi nam bil za to hvaležen. Naša vnanja politika je srbski narod pahnila v veliko nesrečo, a kaj ima naša država od tega? Ima res v zavisnosti svoji srbsko kraljevino, toda kaj jej more koristiti zavisnost vnanje države brez udanosti, kaj more do brega pričakovati od sosedu, kateri je po njej prišel v nezgodo, a ima baš toliko moči, da se vam

lahko maščuje? Kako se z zadnjimi čini Dunajskega kabineta vjemajo besede, ki so se izpregovorile v delegaciji 14. novembra 1885 glede na balkansko razmerje, rekše: „Naše cesarstvo nema naloge, da bi v svojem področju dobilo stranke, ki imajo doli slučajno moč, nego pridobiti si mora rodove same, da bodo v njem videli svoje zavetje. Mi moramo puščati, naj se oni narodi prosto razvijajo, ako to le ne nasprotuje našim koristim; mi ne smemo tako postopati kakor njega dni Avstrija nasproti Italiji, kjer se je protivila vsemu takemu teženju po zjedinenji, tako prisilila, da so se posamezne države zvezale, zedinile proti nam sovraštvo in črt, ne da bi bili mi ohranili si kaj upliva?“ Srbijo si je Avstrija z zadnjim postopanjem odtujila, a ne le kraljevino, temveč vse srbstvo na Balkanu. Hotela je nasprotno, a okornost madjarske prepotence je obrodila ta sad. Bolgarski narod pa ni le spoznal, da od Avstrije nema prijaznosti, nego vrnil se je — kar je nameravala vekomaj ubraniti Avstrija — pod rusko pokroviteljstvo. Taka je balkanska politika brez slovanskega sodelovanja.

Deželni zbor kranjski.

(IX. seja dne 22. decembra 1885.)

(Konec.)

Poslanec Robič nasvetuje, naj se prošnja, kakor hitro mogoče, c. kr. vladi uroči. Ko je še poslanec dr. Papež za predlog govoril, se odobri.

Poslanec prof. Šuklje poroča o izvešiji deželnega odbora o okrajih za vojaški nabor. Poročilo slôve:

Vsled sklepa deželnega zbora dné 1884 so se prošnje občin sodnijskih okrajev Veliko-Laškega, Idrijskega in Ribniškega, da bi se navedeni sodnijski okraji imenovali samostalnimi okraji za vojaški nabor, izročilo visoki c. kr. deželni vladi, da bi se kar le mogoče na-nje ozirala. Na to je visoka c. kr. deželna vlada z dopisom št. 9315, 16. sep. 1. 1885 naznanila deželnemu odboru, da je vprašanje gledé naprave novih okrajev za vojaške nabore na Kranjskem temeljito pretresovala ter je pozivedovala pri podrejenih oblastnjah, da bi, če tudi

LISTEK.

Charles Nodier.

(Spisal Ivan Železnikar.)

(Konec.)

Kot urednik vladnega glasila „Telegraphe officiel“ bil je Nodier mnogokrat, zlasti po noči poklican k Fouché-ju. A prišedšega v palačo guverner nikdar ni nagovoril, ampak hodil je, roke na hrbtu sklenene, po sobi ter zdaj pa zdaj izustil kako besedo, kakor človek, ki misli, da je sam. Čez nekoliko časa ga je odslovil. A Nodier, dobro vedoč, da ni bil klican brez namena, sestavljal je iz posamičnih besed in pretrganih stavkov uvodne članke. Tako sta občevala dlje časa in samogovori Fouché-jevi bili so informacija za urednika Nodiera.

Takratne razmere pa najbolj osvetljujejo dva dogodka. Naši hribovci nekje bili so se spuntali in zaprli so jih bili 78. Takrat bili so za upor v zavojevani deželi jako strogi zakoni. Pravici se torej ni smelo poseči v vzdigneno roko, na drugi strani je bilo treba pomisliti, da bi obglavljenje 78 gospodarjev napravilo v deželi hudo kri. Slednjemu pa se je bilo zaradi tega težko izogniti, ker je plem-

stvo zahtevalo zadoščenja. Guverner ni se takoj odločil, kaj bi storil.

Mej tem pa mu je slučaj prišel na pomoč. Ječe bile so menda slabo zaprte in neko noč ušlo je vseh 78 puntarskih kmetov, ž njimi pa tudi vsi zaprti roparji. „Videlo se je, da se vojvoda Otrantski za justifikacijo teh revežev ni posebno zanimal.“ Ta dogodek ni imel drugega nasledka, kakor da je guverner ukazal, naj se sezida nova ječa z močnimi vratami in neprodornimi zidovi in dela so se takoj oddala. Nodier meni pri tem: „Upam, da moji ljubi Ilirci v dobri, miroljubivi in pobožni Kranjski te ječe še sedaj ne potrebujejo. Saj tudi nas ne potrebujejo.“

Jednako bilo je z glasovitim roparjem Jeanom Zbogarjem. Obsodili so ga bili na smrt. A po človekoljubnih francoskih zakonih moral bi biti obglavljen z giljotino. A giljotine ni bilo in kranjski tesarji in kovači, ki bi jo bili morali narediti, bili so tako počasni in nerodni, da so Francozi na naši civilizaciji obupali in da neso nobene giljotine zapustili. Ti poskusi pa so bili Zbogarju na prid. Kajti neko noč odprla so se vrata ječe in pobegnili so jetniki, ječarji in njih pomagači. Zjutraj bila je ječa na stežaj odprta in popolnem prazna. V Nodierovih spisih more se mej vrstami čitati, da ni

slučaj pomagal zaprtim kmetom, niti Zbogarju, ampak da se je to zgodilo z vednostjo francoske vlade.

O tem Jeanu Zbogarju spisal je Nodier slaven roman, kateri je celo Napoleonu I. na sv. Helene otoku tako ugajal, da ga je celo noč čital in na straneh napisal svoje opazke. Toda o tem ni da bi obširneje se razpravljalo, ker je Nodier sam temu romanu spisal obširen predgovor. Baviti pa se moramo nekoliko še z Nodierom. Zadnja številka njegovega lista „Tel. off.“ izšla je v 22. dan septembra 1813. Nodier ostavil je Ljubljano, šel v Trst, Gorico, potem pa na Francosko, odkoder ga ni bilo več v naše kraje.

A naši kraji in naše ljudstvo zavzeli so tako močno njegovo rahlo srce, da se jih je vedno živo spominjal. Kajti, ko je kongres Ljubljanski zavzemal pozornost Evrope, spomnil se je tudi Nodier naše metropole ter prijel za pero, da svojim vrstnikom opiše mesto Ljubljano in narod na Kranjskem. Kje je izšel njegov izvirni spis, tega ne vem, kajti, kar se tiče tega Nodierovega spisa, posnel sem vse date po nekem feljtonu v Ljubljanskem „Wochenblattu“ z dne 13. septembra 1884, ki je najbrže prišel izpod g. Dimitzovega peresa. Neimenovani feljtonist pravi, da je Nodierov spis v nemškem prevodu bil natisnen v 115. št. „Stuttgarter Morgenblatt“ 1. 1821.

le deloma in po lokalnih razmerah in potrebah, ustregla opravičeni želji slavnega deželnega zbora. Vsled teh poizvedeb bilo je visoki c. kr. deželni vladi mogoče, staviti c. kr. 3. oddelnemu poveljništvu v Gradci, katero je v tej zadevi tudi prizadeto, celo vrsto pozitivnih nasvetov v zmislu deželno-zborskih sklepov. Navedeno vojaško poveljništvo pa se je izjavilo, da mu iz vojaških in dopolnitvenih ozirov načeloma ni mogoče pritrditi stavljenim nasvetom in to tem manj, ker kranjska dežela v predpisanem številu vojakov, ki jih mora vsako leto dati, vedno bolj zaostaja, akoravno se je že večkrat pozval tudi 4. razred k naboru; to zaostajanje pa bi se, kakor skušnja uči, pokazalo še v večji meri, ako bi se pomnožilo dozdanje število nabornih okrajev. Sicer pa je c. kr. državno vojno ministerstvo že razglasilo, da se bode vprašanje gledé določitve oziroma pomnožitve okrajev za vojaške nabore sploh konečno rešilo z novim poukom o izvršitvi vojnih postav, ki se ima v kratkem izdati.

Z ozirom na vse te navedene razloge in zlasti na zadnjo okolščino, prepričala se je visoka c. kr. deželna vlada, da gledé ustanovitve novih okrajev za vojaške nabore na Kranjskem za zdaj ne kaže dalje obravnavati ter da se izvršitev te zadeve odloži na poznejši primerni čas.

Ta rešitev naznanila se je občinam, katere so uležile dotične prošnje.

Poročevalec nasvetuje, da se poročilo vzame na znanje.

Poslanec Pakiž naglašá velike troške, katere imajo ljudje pri vojaških naborih in nasvetuje resolucijo, da se c. kr. vlada naprosi, naj bi bila i Ribnica in Velike Lašče naborna okraja.

Deželni predsednik baron Winkler opomni, da je došel mej tem izvrševalni ukaz vojaške postave, v njej pa imenovana kraja nesto zaznamovana za vojaški nabor. On sicer nema nič proti nasvetu, a zagotoviti ne more ničesar.

Poslanec Lavrenčič naglašá, da se je Vipavi in Ilirski Bistrici ista prošnja dovolila, pred kratkim pa tudi Brdskemu okraju. Pri glasovanju se vsprejme nasvet poslanca Pakiža. Prošnja nadučitelja Jeršeta v Trebnjem izroči se deželnemu odboru z naročilom, da naj jo s toplim priporočilom izroči deželnemu šolskemu svetu.

Prošnja učiteljske sirote Alojzije Malenškove za miloščino se ne usliši, učiteljski udovi Ani Juh podeli se za tri leta miloščina po 50 gld. Gospodu Šumiju dovoli se za izdajo domoznanstva 100 gld. podpore.

Poslanec Kersnik poroča v imenu finančnega odseka o proračunu za leto 1886 in o računskem sklepu za l. 1884 gledališkega zaklada. Skupna potrebsčina iznaša za 1886 l. 2914 gld., pokritje pa 2917 gld., tedaj 3 gld. prebitka. Čisto premoženje tega zaklada iznaša 46.762 gld. 83 kr. (Se odobri.)

Poslanec Luckman nasvetuje v imenu finančnega odseka, da se gotovine deželne blagajnice nalagajo pri kranjski hranilnici. Ko bi jih pa kranjska hranilnica ne hotela vsprejemati, ima deželni odbor skleniti, pri katerih jednako varnih denarnih zavodih se smejo nalagati. (Obvelja.)

Nodier sega v tem spisu v prazgodovino, omenja Emone, opisuje mesto, Ljubljano, mostove in meni, da ima Ljubljana k večjemu 20.000 duš. Potem pa piše: „Deželni jezik je ilirsko vindeliški, ki je malo različen od hrvaškega ali prav za prav isterskega; a malo ljudij je, ki bi ne znali nemški in italijanski ali pa novogrški, včasih celo vseh teh jezikov. Dolgo bivanje Francozov je slednjih jezik tudi zelo razširilo, tako, da je navadna vzgoja sploh poliglota in da ima najnavadnejši meščan znanje, kakeršnega bi v marsikateri akademiji zaman iskali itd.

Potem hvali ceste, javna poslopja, omenja licealne knjižnice, prebivalce pa označuje tako:

Kranjci so veliki, krepki, malo upognjeni, imajo mila, blaga, izraza polna obličja, njih ženske so znamenite zaradi izredno fine kože, sveže barve, a kakor se prebivalci pod planinami sploh pritožujejo, zobé imajo slabe. Strastno ljubijo lišp, ples in gledališke igre, njih narodna noša je prekrasna. Gledé нравnih lastnostij tega naroda ni možno videti kje popolnejšega. Trezni, pobožni, gostoljubni, zmerni v vseh zadevah, so Kranjci v očeh vzhodno-ilirskih narodov lokavi, ker so vrhu tega tudi v civilizaciji naprej. V zgodovini tega naroda ni sledu kake revolucije, kakega političkega viharja, niti začasnega nereda;

Koncem seje stavi dr. Poklukar sledeči samostalni predlog.

1. Deželnemu odboru daje se nalog, v sporazumljenji s c. kr. vlado osnovati brez zamude vodno komisijo za našo deželo, v kateri naj bo tehniški, gospodarski in po potrebi tudi gozdarski zastopnik in kateri naj bo nalog: preiskati vse kraje naše dežele, ki trpe pomenljivo škodo po vodnih nezgodah, dalje preskrbeti vse tehniške, konkurenčne in postavodajske priprave za urejevanje škodljivih vodá (razen glavnega teka Save) in pa za osuševanje močvirskega in sicer pogostem preplavljenega ozemlja, in to v prvi vrsti za ona dela, za katera je pričakovati državne podpore.

2. Za pokritje v ta namen potrebnih stroškov stavi se primerna svota v deželni proračun l. 1886, ob enem pa se tudi c. kr. vlada naprosi za primerno soudeležbo, oziroma za gmotno podporo.

Predlog so podpisali vsi narodni poslanci. V prihodnji seji bode utemeljen.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 9. januarja.

Naučni minister potoval je bil te dni v Inomost in ogledal tamošnja učilišča in anatomijski zavod vseučilišča. Sredi tega meseca potuje dr. pl. Gautsch v Prago, da si ogleda šole česke stolice. Iz Prage pojde v Brno. Kakor se vidi, se novi minister mnogo bolj briga za šole, kakor pa njegov prednik, baron Conrad. Vseučiliški profesor v Levovu dr. Rittner bode nekda poklican kot dvorni svetnik v naučno ministerstvo.

Kakor se kaže, so za **Schulverein** že minuli zlati časi. Vlada je spoznala, da to društvo le vzbuja nasprotstva mej narodnostmi. Na Štirskem in Moravskem, morda tudi v drugih deželah, se je okrajnim glavarstvom naročilo, da morajo strogo paziti na agitacije tega društva in o vsem poročati namestništvu. Govori se, če se bode to društvo še dalje mešalo v politiko, da se bode razpustilo.

Vnanje države.

Marškomu se čudno zdi postopanje **Rusije** nasproti sedanjim konfliktom v orijentu. Vsemu svetu se je čudno zdelo, da se je Rusija tako odločno izrekla za status quo ante, še bolj pa, da je car ukazal izbrisati kneza Aleksandra iz ruske vojske. Pripisovalo se je to osobnemu nasprotstvu ruskega carja proti Aleksandru. Daljši dogodki so pa stvar pojasnili. Carja so vender v prvi vrsti vodili politični motivi. Rusi namreč nič ne zaupajo Angležem. Zategadelj se ruska politika na vso moč prizadeva, da bi Črno morje ostalo zaprto za vojne ladije drugih držav. Ko je bil navstal angleško-ruski konflikt zaradi Afganistana, sta Rusija in Anglija na vso moč v Carigradu delovali. Prva je prigovarjala Turke, da naj strogo zabranijo uhod angleškim ladijam skozi Dardanele, druga pa, da naj puste prost uhod. Turčija sama pa je spoznala, da bi vojna mej Rusijo in Anglijo njej škodovala, ako bi se vršila kje blizu njenega obrežja. V Carigradu so tedaj slušali nasvete Rusije in to je bilo povod, da so Angleži prijenjlivejši postali in se je ta spor vsaj za sedaj mirno poravnal. To je uzrok, da Rusi žele, da se Turčija še ohrani močna, da bode stražila morske ožine, dokler se razmere ne premene. Proti zjedinenju Vzhodne Rumelije z Bolgarijo bi Rusija sama na sebi ne bila nič imela, ko bi se dalo mirno izvesti. A ruski diplomati so hitro spoznali, da bi zjedinenje Bolgarov utegnilo

biti začetek novih zmešnjav v orijentu, katere bi oslabilo Turčijo, stražiteljico Bospora. Grki, Srbi in Črnogorci bodo zopet hoteli dobiti kaj turškega ozemlja. Makedonija bi se skušala odtrgati od Turčije. Turčija bi tedaj popolnem onemogla, predno bi Rusija dobila novega zanesljivega stražnika Bospora. Ko bi se Bolgarija tudi raztegnila do Bospora, kar bi se še tako hitro ne moglo zgoditi, bi bila še preslaba. Ko bi se pa razširila s pomočjo Angležev, bi tudi že iz hvaležnosti do svojih podpornikov ne mogla braniti njih ladijam uhoda v Črno morje. Pa še druge pomislike je imela Rusija. Trocarska zveza se je bila sklenila baš za ohranjenje miru. Konflikt na Balkanu bi pa utegnili baš to zvezo razdreti in prouzročiti nevarne vojne mej vlastni. Rusija pa, kakor vsa Evropa potrebuje miru, Rusija je osvobodila Srbe in Bolgare, tedaj tudi želi, da se ta dva naroda mirno razvijata. Rada bi bila torej zabranila bratomorsko vojno. To je mislila doseči s tem, da je zahtevala odločno obnovenje status quo ante. Ker je knez ni slušal, ga je car izbrisal iz ruske vojske. Zato je pa car imel še drug povod. Pred vojno se je sploh mislilo, da bode Bolgarija tepena. Rusija je vso Evropo zmatrala za pokroviteljico Bolgarov. Ko bi bili Bolgari tepeni, bila bi Rusija prisiljena se z vojno silo potegniti zanje, ali bi pa bili povsod bolgarski porazi zapisali na ruski račun, kar bi bilo pomanjšalo veljavo Rusije. Vojne začenjati v Rusiji neso marali, kajti dobro so vedeli, če se potegnejo za Bolgare, se bode Avstrija za Srbe, in trocarske zveze bi bilo konec. Carju ni družega kazalo, kakor pretrgati vse zveze z Bolgari in to je tudi storil. Od tačas se je položaj popolnem premenil. Srbi so tepeni, Turčija je pa sklicala toliko vojakov, da se jej ni več treba bati niti Grkov, niti ustanka v Makedoniji. Strah za njen obstanek je minul, če tudi še neso poravnane zmešnjave v orijentu. Sedaj se lahko prizna zjedinenje Bolgarov, in Turška s tem ne bode nič oslabljen. V Peterburgu tudi sedaj o tem popolnem drugače mislijo, kakor so pred srbsko-bolgarsko vojno. Sedaj je skoro gotovo, da bode Rusija privolila zjedinenje, ako se le druge vlasti o tem sporazumejo. Nadejamo se, da bode pismo kneza Aleksandra, katero je ruski vojni attache na Dunaji, Kaulbars, že izročil carju, doseglo svoj namen, to je pridobilo zopet rusko naklonjenost bolgarskemu narodu in njegovemu vladarju.

Srbski poslanik v Londonu, Mijatović, se je izjavil pred svojim odpotovanjem v Belgrad, kamor je poklican, proti dopisniku, „Kölnische Zeitung“, da je on le tedaj pripravljen skupno s Ristićem sestaviti koalicijsko ministerstvo in udležiti se mirovnih pogajanj, ako kralj in narod res želita mir.

Turški vojaki, ki so zbrani okrog Drinopolja, zlasti oni, ki so prišli iz gorkih krajev, močno bolehalo in mrjó. Vojaki so slabo oblečeni in zaradi pomanjkanja stanovanj mnogi morajo prebivati kar pod milim nebom. Vojno ministerstvo je sedaj zaukazalo, da se jeden del turških čet umakne v Dedeagac, kjer je milejše podnebje. Vojnemu ministerstvu se je ponudilo mnogo tujih zdravnikov zlasti avstrijskih, pa jih ni moglo vsprejeti, ker neso znali turškega jezika.

Stanje **grške** vojske je tako slabo, da se bodedo res čudili, ako Grki začno vojno. Kakor so „Mosk. Vjed.“ izvedele na podlagi nekega tajnega izkaza grškega vojnega ministerstva, broji grška vojska z revervo vred samo 73.779 mož ušteveši 1846 častnikov, 6436 podčastnikov in 1249 bobnerjev in trobcev. Od teh jih je 6032 bolnih v bolnicah, 18.700 begunov in takih rezervistov, ki še neso prišli, ko so jih klicali. Po tem takem ima Grška

➤ Dalje v prilogi. ➤

da, še več, ljudje, ki so več let v Ljubljani živeli, se ne spominajo, da bi bili kdaj čuli o kakem zločinu. Deželni jezik nema niti izraza za zločine, katere mi najčesteje vidimo. L. 1812 preteklo je bilo 51 let, da v Ljubljani ni bil nihče usmrten. Stroj, ki rabijo po Evropi za obglavljenje, bili so ondi nepoznati.

Spominja se potem Postojine, Cerkljanskega jezera, Idrije, Kranja, Trsta, naših naravnih krasot, obile divjačine, rib, naših slavnih rakov, šetališč okolu Ljubljane in slavnih naših učenjakov (Scopoli, Vodnik, Jeunekar, Kalister, baron Cojz itd.). — Naposled hvali Nodier prijazne razmere mej Francozi in Ljubljančani in spoštovanje, s katerim se slednji prvih spominajo, ter poudarja, da so Kranjci obžalovali Francozov odhod, akoravno so dobro uvaževali srečo svojega osvobojenja.

S tem je v kratkem vse povedano, kar je bilo potrebno, da se čitatelji seznani z duhovito in simpatično osobo Nodiera, čegar znameniti roman „Ivan Zbogor“ se bode v prihodnji številki priobčevati začel.

Janez Šubic.

Nedavno so poročale slovenske novine, da je slavní naš rojak, slikar Janez Šubic imenovan profesorjem na umetnem obrtnem muzeji v Kaisers-

lauternu v Renski Palaciji. Ko bi še Preširen bil val mej nami, menda bi pri tej vesti, mutatis mutandis, zopet vzkliknil, kakor svoje dni o Stanko Vrazovem prestopu k Ilirstvu: „Lakota slave, blagá žene slikarja drugám.“ No, mi zmernejši Slovenci dandanes, ki gledamo, kako se nam podirajo drug za drugim malodane vsi zlati gradovi visokoletečih nádej o kulturnem veličji našem, ne obsojamo več toli nemilo vsakega rojaka, kateri se napoti v tuje dežele, da si ondu pridobi svojim zmožnostim primernega področja in priznanja. Temveč, kadar ta ali oni naših nadarjencev ostavlja pretesno mu domovino, zremo nekako otožni za njim ter vzdihujemo: Škoda za tak božji talent, da bode pomagal povečevati slavo drugim, bogatejšim narodom, dočim brižna Slovenija doma pogreša večših rok, katere bi jej opletale glavo z lavorjevimi vencem!

Jednak obžalovalni vzdih privrel mi je iz prsij na novega leta dan pri ustupu v novi Ljubljanski muzej, kamer sem se bil napotil ogledovat Janeza Šubica sliko na vestibulskem plafonu. Utis te slike je namreč toli očarljiv, da človek nehoté vsklikne: To je završeno mojstersko delo, pristen umotvor izvoljenega umetnika! . . .

Ker sem v sestavku o Juriji Šubici obljubil spregovoriti o tej, Janeza Šubica sliki posebej, iz-

le 46.798 vojakov, ne pa 85.000 kakor so grški vladni listi trdili.

Novo francosko ministerstvo je tako le sestavljeno. Freycinet, predsedstvo in vnanje zadeve; Sarieu, notranje zadeve; Sadi-Carnot, finance; — Goblet, nauk; Boulanger, vojska; Aube pomorstvo; Demôle, pravosodje; Baihaut, javna dela; Develle, poljedelstvo; Lockroy, trgovina; Granet, pošte. Dežele, katere, so pod francoskim protektoratom, kakor Anam, Tonking, Madagaskar, Kambodža itd. so se izločile iz delokroga pomorskega in kolonijanskega ministerstva in uvrstile v delokrog ministerstva vnanjih zadev, ker si je Freycinet sam sebi pridržal organizacijo protektoratov.

Lord Grosvenor, jeden vodij angleške liberalne stranke, obrnil se je do vseh liberalnih poslancev s prošnjo, naj mu poročajo, kako mislijo, ali naj bi se dala Irceem avtonomija. Velika večina se je nekada odločno izjavila proti irske avtonomiji, zategadelj bode Gladstone tudi popustil to misel. — Ko bi vlada pri adresni debati ostala v manjšini, bode razpustila parlament.

Dopisi.

Iz Rudolfovega 6. januarja. [Izv. dop.] Iz poročila o delovanju „dolenjskega pevskega društva“ povzamemo naslednje podatke:

Uvaževaje silno važnost ubranega petja ne samo za društveno življenje, nego tudi za napredek narodne ideje in vzbujenosti, porodila se je v nekaterih rodoljubih misel, da se že davno gojena želja po stalnem pevskem društvu v središču Dolenjske izvrši in uresniči. Sestavil se je osnovalni odbor z g. doktorjem A. Ferjančičem na čelu, kateri je v družbi gg. dra. A. Poznika in Josipa Rohrmanna podnesel visokej vladi pravila osnovati se imajočega pevskega društva, katera jih je z odlokom od 28. avgusta 1884. leta odobrila. Osnovni odbor povabil je Novomeško občinstvo, katero se za narodno petje zanima, v dan 6. septembra 1884. leta, da se udeleži zboru, kateri je imel ustanoviti društvo na podlagi odobrenih pravil, občinstvo odzvalo se je v lepem številu temu vabilu in z veseljem sklenilo ustanovitev pevskega društva, katerega sedež je sicer v Rudolfovem, ali katerega namen je zbrati pod svojim okriljem vso pevajočo Dolenjsko. Izbrali so se v odbor leti gospodje: Dr. A. Ferjančič, predsednik, R. Perušek, podpredsednik, J. Rohrmann, tajnik, J. Klinc, blagajnik, Lj. Valenta, arhivar, Fr. Jakše, J. Mehora, Dr. Slanc in A. Virant odborniki. Zatem se je počelo delovanje društva z naborom društvenikov. Oglasilo se je rado- voljno veliko število domačih izvršujočih in podpornih članov. Zajedno naprosil je odbor nekatere gospode v večih krajih Dolenjske, da 'prevzamejo poverjenišvo za društvo. Vsi so se rado- voljno odzvali pozivu in v kratkem času pridobili društvu mnogo vnanjih članov, posebno v Kostanjevici, Metliki, Črnomlju, Žužemberku, Krškem, Trebnjem in Višnjigori, pa tudi v drugih krajih in z veseljem konstatujemo, da število udov vedno raste. Seveda je v teku dobe, o katerej poročamo, nastalo dovolj premen v imeniku društvenikov in samega odbora. S posebnim zadoščenjem poročam odbor, da je na njegov poziv pristopil društvu krasen venec gospic, katere s svojim sodelovanjem posebno zaslužno podpirajo društveni smoter. Društvenemu odboru po-

srečilo se je pridobiti v gospodu Vaclavu Tučku, kapelniku Novomeške mestne glasbe, bivšemu vojaškemu kapelniku Jelačičevega pešpolka, izvrstno moč za vodstvo petja. Njegovemu požrtvovalnemu trudu ima se društvo zahvaliti, do se je v kratkem času tako izvežbalo, da je pri svojih nastopih častno reševalo svojo nalogo. V petji vezbajo se gospodičine in gospodje po dve uri na teden. Čitalnica Novomeška podpira društveno svrhu s tem, da mu rado- voljno prepušča svoje prostore za vaje in pevske večere. To podporo jej povrača pevsko društvo tudi tako, da s svojim petjem pomaga čitalnici dosežati njene društvene svrhe.

Društvo je član „Slov. pevskega društva“ v Ptuj, in „Glasbene matice“ v Ljubljani, katero prekristno društvo svojim društvenikom prav toplo priporoča. V prvič je društvo javno nastopilo dne 28. novembra 1884 in je po jedva trimesečnem ob- stanku pelo v popolno priznanje občinstva. Sodelo- valo je dalje pri običajnej Vodnikovej slavnosti dne 1. februarja 1885 in priredilo pevski večer dne 11. aprila, — dalje pevski izlet dne 14. junija v Št. Jarnej, kjer se je sešlo z odličnim Krškim pevskim zborom — Po nekolikem prestanku se je začelo pripravljati na Preširnovu slavnost, dozdej tukaj ne- navadno, pri kateri je dne 6. decembra pokazalo vse hvale vreden napredek. — Razven tega izka- zalo je zadnjo čast prerano umrlemu požrtvovalnemu rodoljubi g. Karlu Rudežu, in s serenado počastilo g. kneziškofa dra. Misijo o njegovem prvem prihodu na Dolenjsko.

V zmislu pravil bi se morale glaske vseh pes- nij, ki se vadijo pri pevskem zboru v Rudolfovem, dopošiljati zvananjim izvršujočim članom. To se je iz početka tudi godilo, a nastale so težave s po- množevanjem glasek, ker v Rudolfovem ni nikake privatne litografije. Vkljub temu se pa vender pri- rejajo dve pole Kocjančičevih najlepših narodnih pesnij, katere se bodo zborom v večjih dolenjskih krajih doposlale. Odbor misli zvananjim pevcem s tem ustreči, ker je osvedočen, da se te za vesele družbe tako prikladne pesni, le zato tako malo pe- vajo, ker je prepisavanje glasek težavno.

Če prav dozdej zvananji pevci niso pri javnih nastopih v večem številu sodelovali, nadeja se ipak društvo takega sodelovanja — kadar se bode zato prilika ponudila, — in hoče tedaj skrbeti za dolo- ženje glasek in skupne vaje.

Glasovir je pri petji neobhodno potreben to- liko pri vajah, kakor pri nastopih, posebno, ako je treba kako večjo skladbo ali pa kak samospev spre- mljati s glasovirjem, ali pa izvesti kak glasbeni komad.

Sedanji glasovir čitalnice je obrabljen, dober le za godbo k plesu in društvo neguje vročo željo, da si omisli nov glasovir.

Društvo je tedaj naumilo, omisliti si kar naj- hitreje glasovir in poštovano občinstvo, ki bode kaj žrtvovalo v ta namen, ne bode podpiralo samo pev- skega društva, ampak tudi Čitalnico, ker imetek društva je za slučaj — sicer ne pričakovanega in ne prorokovanega razida last Čitalnice.

Odbor se tedaj obrača do društvenikov in sploh rodoljubov s prošnjo, da blagovolijo v ta na- men kaj žrtvovati.

Zvunanji društveniki, kateri so z doneski na dolgu, bodo se za uresničenje te želje posebno za- služne storili, ako bodo zaostale doneske uplačali.

Ker število društev in naprav, katere morajo rodoljubi podpirati, vedno raste, tako da jim je težko za pojedine zvrhe mnogo žrtvovati, sklenil je občni zbor 21. dec. 1885, da se vnanjim društveni- kom letni donesek zniža na 1 gld. Odbor prosi tedaj gg. poverjenike, da blagovolijo potrditi se in zaostale doneske udov, po njih priglasenih, pobrati in društvu doposlati.

Konečno se zahvaljuje odbor vsej p. n. gospodi, katera je kakor si bodi društvu pomagala.

Odbor sestavljen je za letošnje leto iz slede- čih gospodov: predsednik: dr. Andrej Ferjančič, c. kr. državnega pravdnika namestnik, podpredsed- nik: Rajko Perušek, c. kr. profesor, blagajnik: Josip Kavčič, c. kr. davčni kontrolor, tajnik: Koprivšek Lavoslav, c. kr. profesor. Odborniki: Franjo Jakše, c. kr. avskultant, Janez Mehora, meščan, Anton Kozina, c. kr. avskultant, Otmar Skale, c. kr. okrajni živinozdravnik, Ivan Tekav- čič, c. kr. conceptni praktikant, in Anton Virant, trgovski poslovodja,

Izvršujočih članov ima društvo 97 in sicer: 32 gospic, mej temi 23 v Novemestu in 65 go- spodov, mej temi 28 v Novemestu.

Podpirajočih članov je 139 in sicer v Novem- mestu 57, in po raznih krajih pa 82.

Vkupno število članov je tedaj 236 in sicer v Novemestu 108, po raznih krajih pa 128.

Blagajnično stanje je tudi povoljno, ker se je koncem leta 1885, 147 gld. 74. kr. v blagajnici nahajalo.

Iz vsega tega se tedaj razvidi, da društvo pod predsedstvom g. dr. Ferjančiča vrlo napreduje in želeti bi le bilo, da dosedajna sloga v društvu, ki je posebno v malih mestih jako potrebna trajna ostane.

Iz Vipave 8. januarja. [Izv. dop.] Nek blagi dobrotnik ali dobrotnica poslal ali poslala je tukajš- njemu trgovcu gospodu Ditrihu 50 gld., da je raz- deli mej revne našega trga. Gospod Ditrih pustil je res poklicati 7. t. m. 17 največjih revežev in jim darilo razdelil tako, da je dobil vsak po 3 gold, Gospod Ditrih je tudi sam velik dobrotnik ubozih in tudi pri tej priliki je sam posegel v žep in jim iz lastnega tudi par goldinarjev daroval, in pustil je pogostiti uboge s par kozarci vina. Bog obema blagima dobrotnikoma tisočero povrni ter vzbudi jednako milosrčnost tudi v srcih drugih premožnih ljudi!

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) odpustil je 103 kaz- njencem ostalo kazni. Od teh so v moški kaznilnici v Ljubljani 4, v ženski kaznilnici v Begunjah pa 3.

— (Imenovanje.) Računski praktikant tu- kajšnjega c. kr. finančnega ravnateljstva g. Lenart Borzner imenovan je začasnim c. kr. voditeljem dnevnika pri podružnici c. kr. zastavljalnice Du- najske z letnim dohodkom 940 gld. — Čestitamo marljivemu rojaku tembolj, ker se še ni z lepa na- dejati nikakega avancementa pri domačem ognjišču.

polnujem z naslednjimi vrstami to svojo obljubo. Žal, da mi z mrtvimi pismenkami ne bode možno, ustvariti na čitatelja tistega učinka, kakeršnega na- pravlja ta slika na gledalca!

Kakor je bilo povedano že v zgoraj omenje- nem sestavku, nahaja se na sredini vestibulskega plafonda velikanski, poprečki obrnen ovalni okvir, to je iz stucca izdelan venec. Ta okvir objema na- vedeno Janeza Šubica glavno sliko muzejskega ve- stibula. Slika nam predstavlja „Karnijolijo“, za- vetnico umetnosti in vede, in sicer v trenutku, ko prevzema novovzgrajeni muzej v svoje varstvo. Ta svetečni čin predložil nam je umetnik v uzorni ale- gorijski obliki: v oblakih in sicer o jutranjem svitu. Na sredini slike sedi Karnijolija na zlatem prestolu v dragocenem vladarskem ornatu in samosvestnem dostojanstvu svojem. Z levo roko drži grb kranjske dežele, desnico pa z odprto dlanjo steguje v pozdrav jej se poklanjajoče umetnosti in vede. Na glavi se jej blesti zlat dijamod iznad temnorujavih las, ka- tere ima spredaj na čelu v ljubke koderce ubrane in razčesane, zadaj pa svobodno viseče ter z biser- nimi nizami prevezane. Za dijamodom opleta jej glavo venec iz lipovih listov. Zadaj z glave pa jej plapolja v jutranji vzduh višnjevi, valovito naguban pajčolan. Okrog vratu se jej vije zlat ogrljak (Col-

lier) z bliskajočimi se briljanti. Gorenji del njenega bujnega života odeva jej rdeča tunika, okrog stasa z vijoletnim pasom objeta, na prsih pa okrašena z zlatimi arabeskami in obročki, v katere so uvezeni dragoceni kamenčki. Dolenja njena haljina iz ru- menosivkaste svile, ki jej je razgrnena preko kolen v bliščečih spreminjastih gubah, vali se v bogati draperiji v sive oblake ob njenem vznožji. Čez levo ramo ima vržen rumen svilnat plašč, v bujne gube drapiran. Obličje Karnijolije, ukrojeno v plemenitem klasičnem ovalu, oblito je z blagohotno milobo, ka- tere jej sije tudi iz prijazno zročih, rujavih oči, nad katerimi se vzpenjata dražestna loka smelo ri- sanih obrvi. Vso ljubeznjivost pa je slikar zbral okrog ust idealizovane svoje Karnijolije. Ustna jej je naslikal namreč v jako mehki, valoviti potezi in jih ubral v sladek, očarljiv smehljaj, kakor tudi jej je podelil z mično jamico na bradi vrlo pridobljiv izraz. In tako nam naš umetnik v svoji Karnijoliji kolikor po kroji, toliko po fizijonomiji in polti njenega obraza, dasi mu je s tako imenovanim grškim nosom podal klasičen tip, ustvaril pristno Slovenko, katera se razodeva sploh na vseh treh ženskih obrazih slike njegove.

Karnijoliji na levo sedi alegorija vede. To nam umetnik predstavlja v dražestni blondini z buj-

nimi, spredaj na čelu skodra nimi lasmi, v katere ima upletena lavorjeva peresa in višnjevi trak, ki se jej vije v mehkih gubah okrog vratu. Ljubeznjivi polnolični obraz obrnen jej je en face gledalcu na- proti. Njen pogled je kaj mil, nekako sanjavo za- mišljen, nos ukrojen v smeli, ravni potezi in rdeča njena ustna, rahlo kipeča, podobna so cvetoči roži. Nedri jej pokriva sivkasta haljina s kratkimi ro- kavi, pod prsmi z gladkim životnikom (Mieder) prepasana. Dolenji del telesa je odet v temnordečo obleko. V levi roki drži veliko knjigo z rdečim obrezkom, z desnico pa objema na desnem kolenu jej sedečega genija, nežnega dečka s plavolaso, ko- drasto glavico. Ta ponuja Karnijoliji z visoko po- vzdigneno ročico lavorjevo mladiko, simbol učenjaške slave, s katero naj bi se odličila kot zaščitnica in pospešiteljica vede in umetnosti. Zadaj za podobo vede se nahajajo njeni atributi: globus, odprta knjiga in star pergamen. Nad temi v zračnem ozadji se žaré o jutnji zori svetli oblaki, v zna- menje nove dobe, ki je napočila z ustanovljenim novim muzejem na kulturnem polji slovenskem.

Karnijoliji ob desnem vznožji poklekujeta umet- nost, rujavolasa deva, poklanja se z vitkim amore- tom vred model dogotovljenega muzeja svojej po- kroviteljici, Karnijoliji, katerej zre zamaknena v

Starina najbrž vseh avstrijskih uradnikov, 50. leto službujoči računski revident, še ni dobil glavnega dobitka v loteriji, od katerega je zavisen njegov mir in pokoj, a tudi napredek mlademu naraščaju uradniškemu. Pol stoletja stavi že mož v loterijo, računi in računi, a še ni izračunal, kako se zadene terno, rekše glavni dobitok. Mož ima res smolo povsodi na uradniškem stolu in v igri. Žalibože trpe radi njegove smole i drugi. Sicer je pa ta „Drucksortenminister“, kakor ga je često rad nazival pokojni finančni svetnik Hofmann in njegov zaščitnik, lep vzgled in prav pravcati biser vsem slovenskim uradnikom, ki se — radi ali neradi — zgodaj dadó upokojiti, kajti prištediti hoče državi svojo zakonito penzijo in ob enem počakati gotovega glavnega dobitka.

— (Konfiskacija.) Kakor se nam iz Trsta brzojavlja, bil je „Jurij s pušo“ zaplenjen. Danes izšla druga izdaja.

— („Agramer Tagblatt.“) V 2. dan t. m. začel je v Zagrebu izhajati dnevnik pod rečenim naslovom. Iz došlih nam številčk smo se preverili, da je list vrlo uredovan, da bode zastopal načela opozicijskega središča, da se bode pa tudi oziral na slovenske razmere. V 1. številki je mej drugim jako lepo pisana ocena pesnika S. Gregorčiča, katero je priobčil naš rojak g. Selak. „Agramer Tagblatt“ bode jako važno glasilo, zagradelji priporočila se v naročbo. Za vse leto stoji 15 gld., za pol leta 7 gld. 50 kr., za četrt leta 3 gld. 75 kr.

— („Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino) nastopil je svoj XVI. tečaj s prav lepo in s posebno prilogo pomnoženo prvo številko, ki ima naslednjo vsebino: Staro in novo leto. Pesen. Fr. Krek. — Iz starih papirjev. — Sneženi mož. (S podobo.) — Legenda o sv. Antonu Padovanskem. Lavra. — Kako je v Korotani. (Šala.) — Dva osla pri jednej hiši. Vrčević. — Mož z medvedom. — Mladini. Pesen. A. Pin. — Pisma mlademu prijatelju. — Ni striženo, nego pokošeno. Po Vuku Vrčeviću. — Pri studencu. Pesni. Fr. Krek. — Luč na oknu. Povest. Janja M. — Oven in bik. Basen. — Albert, nadvojvoda avstrijski. — Kaj sem slišal na sv. večer. M. Bregant. — Listje in cvetje. — „Vrtec“ stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. Rodoljubi naj ta list podpirajo, ker je res podpore in priporočila vreden.

— (Vreme.) Po dvadnevem deževju začelo je danes snežiti, to pa tako vztrajno, da imamo že precej debelo znežno odejo. Konstatovati moramo, da mesto točno vrši svojo dolžnost, kajti mnogo delavcev in voz je že pri delu, da trebijo in odvažajo sneg z ulic in trgov. Nasproti pa opazamo veliko malomarnost hišnih posestnikov, ki prav nič ne potrebi trotoarov pri svojih hišah. Dokler je bil mraz, bilo jih je prav malo, ki so potresali ledeni trotoar s peskom ali pa žaganjem, sedaj pa mnogoteri pusti ležati sneg, kakor ga je Bog dal. Nujno bi bilo, da se taki hišni gospodarji malce vzdramijo.

— (Akademično društvo „Triglav“ usoja si p. t. gg. rodoljube najuljudneje vabiti, da blagovolijo istemu kot podporni udje z letnim do-

neskom 5 gold. pristopiti ali sploh podpirati, da zamore slovensko akademično društvo dostojno praznovati svojo desetletnico in še na dalje zvesto spolnjevati svojo nalogo, biti Graškim vseučiliščnikom narodno središče. Slovenci! vsak pristop, vsaka cenjena podpora bode društvu sijajen dokaz, da se strinjate z delovanjem svoje mladosti v tujini, da jo ljubite v istini, da ima v Vas trdno zaslombo! Ob enem izreka društvo sledečim gospodom, kateri so pristopili kot podporni udje, presrečno zahvalo. To so gg. državni in deželni poslanci baron Goedel, Raič, Miha Vošnjak, deželni poslanci dr. Dominkuš, cesarski svetnik Jerman, Kukovec, dr. Radey, nadalje g. J. Likar v Celji in g. Iv. Gabršek na Vranskem.

— (Včerajšnji mesečni somen) bil je kaj slabo obiskan. Kupcev malo, živine le 565 glav in sicer: 102 konja, 270 volov, 168 krav in 25 telet. Prašičev pripeljalo se je nad 160 na somen. Da je celi dan deževalo, to se že tako razumi, saj somen v Ljubljani brez dežja je že kaj posebnega; tako smo imeli pretečeno leto, ko je bilo 17 semnjev, 12krat deževno vreme.

— (Redka, a žalostna 25 letnica.) Anton Massari umoril je policaja in obsodili so ga 1860. leta na 10 let v ječo Kopersko. To kazen premenilo je pozneje sodišče v smrt na vislicah, ker je kaznjeneц usmrtil svojo ljubimko, katera ga je v ječi obiskala. A naš cesar je zlodejca pomilostil in prisodilil so mu dosmrtno ječo, iz katere so ga pa vsled izredne milosti našega cesarja dne 29. decembra 1885 izpustili. Nesrečnež preživel je torej 25 let v kaznilnici.

— (Tobaka in smodk) se je v avstrijskih deželah v prvih devetih mesecih lanskega leta prodalo za 54,715.567 gld., v vnanje dežele pa za 477.550 gld. V primeri z isto dobo predlanskega leta prodalo se je za 1.4 odstotka več. Ni-li to ogromen davek?

— (Poštna hranilnica.) V mesecu decembru je v poštno hranilnico uložilo 255.820 ula gateljev 31,739.615 gld. 92 kr., izplačalo pa se je 96.706 ulagateljem 31,875.099 gld. 38 kr. Rečeni mesec izdalo se je 9.576 novih knjižic, popolnem izplačala pa 4856 knjižic. Na Kranjskem, Štirnem in Koroškem se je v dec. uložilo 2,129.597 gold. 71 kr. na 78.647 knjižic, izplačalo pa na 4.292 knjižic 810.354 gld. 87 kr. — V 1885. letu se je vkupe uložilo v poštne hranilnice na 248.159 knjižic 278,154.862 gld. 26 kr., izplačalo pa na 883.698 knjižic 261,350.405 gld. 66 kr. Od kar obstoje poštne hranilnice se je uložilo 342,918,212 gld. 62 kr., izplačalo pa 311,417.654 gld. 93 kr. Nemško-slovenskih knjižic se je izdalo dosedaj 1.3042, popolnem izplačalo 3.856, tedaj jih je še v prometu 9.186.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Trst 9. januarja. „Jurij s pušo“ drugič konfiskovan. Živila — — —!

Ptuj 8. januarja. Pravila Ptujске podružnice sv. Cirila in Metoda potrjena. Načelnštvo in odbor se jutri ustanovita.

niko ter ubral raznovrstne v njem sodelujoče faktorje v skladno harmonijo. Obrisi vseh podob so jako nežni in mehki, z dostojnimi ter valovito tekočimi potezami izraženi in mili takomenovani topli kolorit s svojimi sočnimi, intenzivnimi tintami prozračuje na gledalca blagodejen, simpatičen utis. Iz vse slike se razodeva upliv stare benečanske šole, zlasti Tizijanovega slikarstva, katero je Janez Šubic za časa svojega bivanja v Italiji proučeval s pozornim pogledom. Slika je izdelana v vseh njenih podrobnostih z neutrujeno marljivostjo in vestnostjo. Vsaka najmanjša niansa, vsaka posamična poteza, bodi si na važnem poglavitem mestu slike ali na postranskih njenih delih, izvršena je z občudovanja vredno natančnostjo. In kakor so mnogovrstne posamične bôje na sliki ukusno razdeljene, in v blaženo soglasje združene, razlit je nad vso njeno skupino nek nadzemeljski čar dostojanstvene resnobe in vedrega ravnodušja — vreden izraz slovesnega čina, ki ga predločuje slika...

Sam ob sebi se nam tu pač vzbuja nagib k opazovanju razlike mej obema bratoma, Janezom in Jurijem Šubicem, t. j. razlike mej slikanjem tega in onega, k čemur se nam baš v Ljubljanskem muzeji ponuja najugodniša prilika. Na podlagi njihovih ondotnih slik nastaja nam naslednja paralela. Jurij Šubic ustvaril nam je v nedavno opisanih alego-

Vipava 9. januarja. Narodni Vipavci pri volitvi v občinski zastop zmagali. Naših črez 250, nasprotnikov včeraj 60, danes jih je sneg odnesel.

Dunaj 9. januarja. Pravosodni minister imenoval notarskega substituta Vincencija Toplaka v Celji, notarjem v Železni Kapli na Koroškem.

Dunaj 8. januarja. „Wiener-Zeitung“ objavlja, da je sekcijski načelnik Pozzi začasno umirovljen in dobi red železne krone druge vrste. Dalje imenovanje Germana ministerskim svetnikom v naučnem ministerstvu, imenovanje Cramerja generalnim prokuratorjem, dvorskemu svetniku Schrotta generalnim odvetnikom pri kasacijskem dvoru. V včerajšnji skupni ministerski konferenci pod predsedstvom cesarjevim dokončala so se pogajanja izimši le malo toček, ki se bodo pismeno razpravljale in pa kvoto, ki se ima določiti po regnikolarnih deputacijah. Carinska in trgovinska zveza se bode le neznatno predrugačila.

Krakovo 8. januarja. Vsled nenavadno močnih zametov ustavil se je promet skoro na vseh železnicah v kongresni Poljski.

Uspešni pokladki. Odprte rane vsake vrste, prisajene otekline, ulesa ozdravi naglo Moll-ovo „Francosko žganje in sol“. V steklenicah po 80 kr. Po poštnem povzetju razpošilja vedno A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah in specerijskih prodajalnicah na deželi zahtevaj izrečno Moll-ov izdelek z njegovo varstveno znamko in podpisom. 8 (11-9)

Tuji:

8. januarja.

Pri stenu: Dr. pl. Wallheim z Dunaja. — Kohn iz Hrvatskega. — Wasserman iz Pulja.

Pri Mallé: Oberländer z Dunaja. — Jonke iz Kočevja. — Fürst z Dunaja. — Bauer iz Gradca. — Schick z Dunaja.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Morkina v mm.
8. jan.	7. zjutraj	731.49 mm.	-0.6° C	sl. svz.	megla	28.80 mm.
	2. pop.	728.04 mm.	0.4° C	sl. zah.	dež.	snega in dežja.
	9. zvečer	725.70 mm.	0.8° C	sl. zah.	dež.	

Srednja temperatura 0.2°, za 2.8° nad normalom.

Dunajska borza

dné 9. januarja t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Papirna renta	83 gld. 85 kr.
Srebrna renta	84 „ 05 „
Zlata renta	111 „ 60 „
5% marčna renta	101 „ 25 „
Akcije narodne banke	874 „ — „
Kreditne akcije	295 „ 20 „
London	126 „ 90 „
Srebro	— „ — „
Napol.	10 „ 04 „
C. kr. cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	62 „ 20 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 123 „ 25 „
Državne srečke iz l. 1864	100 gld. 170 „ — „
Ogrska zlata renta 4%	100 „ 95 „
„ papirna renta 5%	92 „ 45 „
5% štajersko zemljišč. odvez. oblig.	104 „ — „
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 117 „ 50 „
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	126 „ 25 „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	115 „ 70 „
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105 „ 80 „
Kreditne srečke	100 gld. 178 „ 25 „
Rudolfove srečke	10 „ 19 „ 40 „

riah prirodoznanja, umetnosti, zgodovine in starinstva genijalno spočete, posamične podobe, v smelih in svobodnih telesnih situacijah, starejši njegov brat Janez pa v gore opisani sliki skladno sestavljeno skupino. Iz Jurijevih slik veje bujni realizem moderne francoske šole, Janezova slika pa se odlikuje z olimpsko mirnostjo po vzgledu slikarskih klasikov italijanskih. In dočim nam je mlajši umetnik, Jurij, naslikal dotične podobe dasi na platno, v načinu slikanja al fresco z lahkimi, prozornimi barvami, podal nam je Janez pristno sliko s čvrstim, kompaktnim koloritom ali kakor bi rekli slikarji: „eine fleissig ausgeführte Staffelei-Arbeit.“ Povod tej razliki v slikanju dala je različna visočina mest, na katerih se nahajajo dotične slike...

Toda pri vsej mejsebojni različenosti svojega slikanja, jedina sta naša slikarska Dioskura ipak v jedni točki in sicer: v neomajljivi ljubezni do lepe domovine svoje, katera se živo razodeva iz vseh njihovih slik v muzeji Ljubljanskem. Daj Bože, da se izpolni želja, izražena v njihni apoteozni naloge deželnega muzeja: da bi čestita Karniolija res postala prava zaščitnica in pospeševalka vede in umetnosti slovenske!

V Ljubljani, 6. januarja 1886.

V. H—z.

čestito obličje. Njen obraz je naslikan en profil te r obrisan z mehkiimi potezami. Lica so jej podolgastopolna in okrog usten jej igra blažen smehljaj. Obledena je v belo, brezrokavno haljo, katero jej pod prsmi objema temnorudeč životnik. Dolenji život jej odeva gladko rujavo krilo, ob sklonjenih koljenih neprisiljeno-naravno nagubano. Preko desne rame ima pogrnen zelenkast plašč, s katerega dolenjim koncem pokriva životek pri jej stoječega amoreta. Za umetnostjo je nagromađeno razno umetnijsko orodje: kiparski model, slikarska paleta s čopiči in risarska mapa, ter oljna vejica, v znak miroljubivega delovanja umetnosti. V koti gori nad umetnostjo plava ljubeznjiv genij z belimi perutmi, prinašajoč iz mračnega ozadja bujno cvetočo vejico, s katero nam oznanja razcvit mlade umetnosti slovenske. Ta genij je kaj mično naslikan! Ljubki kodri mu vejejo okrog plastično modelovane glave in — toda dovolj bodi že itak preveč naštetih posamičnosti!

Celotni utis te slike je, kakor sem že omenil na začetku sestavka, jako očarljiv. Vsa na jej predstavljena skupina je genijalno izumljena ter proizvedena s čudovito spretnostjo. Umetnik se je pokazal pristnega mojstra kolikor v koncepciji posamičnih podob, toliko tudi v sestavi skupne celote. Uredil in grupoval je vse dejanje z virtuosno teh-

Slovo.

Vračajoč se iz Kranjske na Štajersko, zapuščam ne le v Metliki in na Dolenjskem, nego tudi na Gorjanskem in Notranjskem toliko dragih mi prijateljev in znancev, da mi ni moč od vsakega se posebej posloviti.

Vsem tem kličem tem potom:

Z Bogom! Srečno!

Metlika, 7. januarja 1886.

Anton Brumen,
c. kr. pristav.

(17)

V NARODNI TISKARNI v LJUBLJANI

dobi se knjižica

„Tisočletnica Metodova.“

Spisal duhoven ljubljanske škofije.
Cena 10 kr.

Čisti dobiček te knjižice namenjen je v podporo slovenskega šolstva osnovani „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

(518—17)

Na prodaj je majhen, mlad, 12 pesti visok

konj,

ki se zove „poni“ in je izvrsten kolesar. Proda se tudi po nizki ceni **koleselj** in **komat**. Kje? pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

(18—1)

Podpisani priporoča p. n. občinstvu za predpustne veselice

godbo na lok in piskala

(Streich- und Blasmusik)

ter na klavir.

Leopold Jasper,
Kolodvorske ulice št. 21.

(7—3)

Razglas.

Davkoplačevalci se opozorjujejo, da so obroki za vplačevanje cesarskih davkov za leto 1886 sledeči:

1. Za zemljiški (gruntni) davek: vsak mesec do zadnjega dne meseca;
2. za hišni davek: vsako četrletje, in sicer 1. februarja, 1. maja, 1. julija in 1. oktobra;
3. za pridobinski davek (za patente): 1. januarja in 1. julija;
4. za dohodninski davek: koncem vsakega četrletja in sicer do zadnjega dne marca, junija, septembra in decembra.

Ako se ne vplačajo davki najdalje v 14 dneh po preteku teh obrokov, se računajo od dotičnih zneskov obresti, 4 tedne pozneje se pa izterjajo davki z eksekutivnim opominom, oziroma po eksekutivni rubežni.

To se naznanja, da vé vsak ob pravem času vplačati svoj davek ter se izogibati eksekutivnemu izterjanju.

Mestni magistrat Ljubljanski,

v 1. dan januarja 1886.

(11—3)

Največja zaloga
šivalnih strojev.

JAN. JAX,

Ljubljana,
HOTEL EVROPA.

Na mesečne obroke po

4 do 5 gld. (513—19)

Šestletno jamstvo.

Pouk brezplačno.

Krasno sadno drevje,

požlahtneno z najfinejšimi vrstami prodaja vodstvo deželne kranjske vinarske in sadjarske šole na Slapu pri Vipavi po sledečih cenah:

Jabelka:

Visoka debla 40 kr.
Poldebla 30 "

Hruške:

Visoka debla 50 kr.
Poldebla 40 "

Češnje:

Visoka debla 40 kr.
Poldebla 30 "

Breskve:

Dveletne požlahtnitve na mandel 30 kr.

Visokost visokih debel, od koreninega vratu do krone računeno, 160 cm., poldebel 115 cm., srednja debelost debel pa 9 cm. obroda. (2—3)

Kranjci dobodo drevje 10% cenejši. — Zaznamek vrst na zahtevanje brezplačno.

Spreten mizar

dobi takoj delo; prednost ima tisti, ki je pri orglarstvu že delal.

(14—3)

Natančneje se poizve pri upravnistvu „Slov. Naroda“.

Prave, garantirane

voščene sveče in voščene zavitke

prilaga visokočastiti duhovščini in gospodom trgovcem po najnižji ceni

OROSLAV DOLENEC,

svečar v Ljubljani. (747—6)

V „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani

so izšle in se dobivajo sledeče knjige:

Pariz v Ameriki.

Roman. Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * * * Stat nominis umbra. Ml. 8, 535 strani. Stane 60 kr., po pošti 70 kr.

Knez Serebrjani.

Roman. Spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil J. P. — Ml. 8, 609 strani. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Junak našega časa.

Roman. Spisal M. Lermontov, poslovenil J. P. — Ml. 8, 264 strani. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

N o v.

Roman. Spisal Turgenjev, poslovenil M. Miloverh. — Ml. 8, 32 pól. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Dubrovski.

Povest. Spisal A. S. Puškin, poslovenil J. P. — Ml. 8, 122 strani. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Časnikarstvo in naši časniki.

Spisal * * * Stat nominis umbra. Ml. 8, 19 pól. Cena 70 kr., po pošti 75 kr.

Za znižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznavske knjige:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal dr. Ribič. — Životopisje, spisal Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Prešeren, spisal Fr. Lenčič. — Telečja pečenska, novela, spisal J. Jurčič. — N. Machiavelli, spisal dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, spisal dr. Celestin. — Trstivo z grozdom na Ruskem, spisal dr. J. Vošnjak. — Čegava bode, novelica, spisal J. Ogrinec. Velja 15 kr.

II. zvezek, ki obsega: Erazem Tatenbah, izvirna povest, spisal J. Jurčič. Velja 25 kr.

V. zvezek, ki obsega: Meta Holdenis, roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik. Velja 25 kr.

VI. zvezek, ki obsega: Kazen, novela, francoski spisal H. Revère, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki, francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik. Velja 15 kr.

Za vse 4 zvezke naj se priloži še 15 kr. poštnine, za posamezne zvezke pa 5 kr.

Konkurenca

slepariji s konjskimi žebakami!

Že 87 let obstoječa

C. kr. deželno privilegovana

tovarna za žebreke in koce

poprej

(729—5)

Lichtenauer-ja udove in sinov

razpošilja po svoji Dunajski zalogi

KONJSKIH ŽEBRAK

190 cm. dolgih in 130 cm. širokih, nepokončljive baže, temne barve, z živejšimi krajci, po

gld. 1.60

z zavijanjem vred.

Kdor jih vzame 10, dobi jedno po vrhu, ali se mu pa cena za 10% zniža.

Samo zaradi velikanske izdelave in razprodaje smo v stanu žebreke take nenavadne velikosti in odlične baže tako ceno prodajati. Na stotine pohvalnih pisem je vsakemu na ogleđ.

Razpošilja se po poštenem povzetju. Neugajajoče blago se brez ugovora nazaj vzame.

Dobro naj se pazi na naslov:

Pferde-Decken-Fabriks-Haupt-Niederlage,

Wien, I., Rothenthurmstrasse 14.

Svarilo!

Vsacega svarimo pred kupovanjem od taciñ firm, ki se bojé javno podpisati svoje ime in neopravičeno posnemajo našo anonco.

!!Previdnost je potrebna!!

Vabilo na naročbo

Jurčičevih zbranih spisov.

Jurčičevih „Zbranih spisov“ stoji:

I. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	gld. 1—1:50
II. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	0:70
III. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	1:20
IV. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	0:70
V. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	1:20
V. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	0:70
V. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	1:20

Ako pa tudi od-

dažemo vsak posami-

čni zvezek, vendar se

priporoča, pošiljati na-

ročnino za več zvez-

kov skupaj. Naročnina

znaša za I.—V. zveze-

zani zvezek 3 gld. 50 kr.

Za vseh prvih peti po

vezanih zvezkov 6 gl.

Za vseh prvih deset lepo

vezanih zvezkov pa 11 gld.

Naročnina se pošilja najprikladneje s

poštnimi nakaznicami

pod naslovom: gospod Jos. Starč v Ljubljani, Marije

Terezije cesta 5.

Naročniki prejemaio knjige franco. (22—42)

Dijaki dobivajo Jurčičeve „Zbrane spise“ po 60 kr. izvod, ako si naročé skupno po 10 izvodov ter zanje pošljejo gosp. dru. Jos. Starč v Ljubljano naročilno svoto 6 gold.

Odbor za Jurčičev spomenik.

Naročnina za VI. do X. zvezek stoji samó 3 gld.; za elegantno vezanih drugih pet zvezkov (VI.—X. zvezek) samó 5 gld. 50 kr.

Naročnina za I. do X. nevezani zvezek stoji 6 gld. Za vseh prvih deset lepo vezanih zvezkov pa 11 gld. — Naročnina se pošilja najprikladneje s poštnimi nakaznicami

Služba se išče.

Mladenič, ki je kupčijsko šolo z dobrim uspehom dovršil in zdaj za knjigovodjo služi, rad bi izpremeni svojo dozdajno službo ter stopil v kako drugo, njemu bolj primerno. Po-sebno rad bi šel k špeditiji v kako tovarno, ali pa h kakemu drugemu podjetju za pisarja. Ako treba, zmožen je tudi kavejzo položiti.

Več o njem se iz prijaznosti poizve pri g. F. G. v študentskih ulicah št. 13 v Ljubljani. (637—11)

Vsak dan sveže

pustne krofe

se dobiva v

Ivan Föderl-ovi

razkošni pekariji (Luxusbäkerei)

v Lingovih ulicah. (6—3)

J. RAUNICHER-jeva

zaloga čevljarskega blaga,

Židovske ulice št. 6,

priporoča častitemu občinstvu svoje lastnoročne izdelke čevljarskega blaga za gospode, gospe in otroke v najlepših izdelkih in po najnižjih cenah. — Dalje opozarja imenovana firma na svojo bogato zalogo (603—25)

čevljev za dečke in deklice,

ki se izjemoma po jako znižani ceni razprodajajo.

Piccoli-eva esenca za reševanje

katere pripravlja

G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bolenje, krč, želodecno in premenjavno mrzlico, zabasane, hemoroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih. Pošilja izdelovatelj po pošti v škatlicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc. Pri večem številu dobi se primeren odpust. (318—38)

Cena steklenici 10 novo.

ne smel bi manjkati v nobeni bolnišnici in otročiji sobi; on je desinfekcijsko sredstvo veličastnega pristnega duha po gozdu in prinaša v sobo ozonizovan kislec in je posebno priporočati pri otročjih boleznih, za v sobah otročnic in pri epidemijah. — Ker ima Bittnerjev koniferni sprit v sebi kot zdravilno znane balzamično-smolnate in eterično-olinate snovi, priporoča se pri plućnih in vratnih boleznih, kakor tudi pri boleznih živčne sisteme. Bittner-jev koniferni sprit se dobiva samo pri

Jul. Bittner-ji, lekarji v Reichenau, Sp. Av. in v spodaj navedenei zalogi.

Cena steklenici 80 kr., 6 steklenic velja 4 gld. Patentovani razpršilni aparat 1 gld. 80 kr. (535—4)

Zaloga za Kranjsko pri U. pl. Trnkoczy-ji, lekarji.

Pristen samo z varstveno znamko! Patentovani razpršilni aparat ima ulice firme: „Bittner, Reichenau, N.-Oa.

(12-2)

V Kranji, 31. grudna 1885.

(4-3)

Lasnina in tisk „Narodne Tiskarne“.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Prodajalcem na drobno daje se rabat. — Agentom za tukajšnji trg dober zaslužek

Laština in tisk „Narodne Tiskarne“.